

N:o 109.

Af Herr **F. T. Borg:** *Om tillägg till gällande bestämmelser rörande den kommunala rösträtten i stad.*

Alldenstund ej blott en lägre myndighet, utan ock Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län och slutligen Kongl. Maj:t genom resolutionerna af den 15 Augusti 1879 och den 26 November 1880, i anledning af anförda besvär öfver stadsfullmäktigeval i Helsingborg den 5 December 1878, förklarar, att »hufvudredare måste anses vara berättigad att utan särskild fullmakt jemväl i kommunala angelägenheter föra vederbörande rederis talan och utöfva dess rösträtt», samt, med stöd af denna premiss, ogillat besvär deröfver, att *trenne* hufvudredare vid nämnda stadsfullmäktigeval afgifvit, den ene 375 röster för 14 rederier, den andre 290 röster för 7 rederier samt den tredje 85 röster för 2 rederier; så och enär en dylik förklaring synes stå i uppenbar strid med föreskrifterna i Kongl. Maj:ts nådiga förordning om kommunalstyrelse i stad af den 21 Mars 1862 samt Kongl. Kungörelsen af den 9 November 1869, § 12 mom. 2 och § 13; enär, vidare, stadgandet i § 14 af Sjölagen: »Hufvudredare företräder rederiet inför *Rättas*» väl ej kan anses upphäfva de allmänna bestämmelserna i berörda paragrafer af förordningen om kommunalstyrelse i stad, enligt hvilka ingen röstberättigad får utöfva rösträtt »i något fall för högre röstetal än det som motsvarar bevillningen för tio tusen riksdalers inkomst af kapital eller arbete», d. v. s. ej afgifva *mer än* 100 röster för egen del samt dessutom ej, på grund af fullmakt, föra talan eller utöfva rösträtt för mer än *en* annan röstberättigad; får jag hem-

ställa till Riksdagen, att den ville göra ett sådant tillägg till någon af åberopade 12 eller 13 § uti förordningen om kommunalstyrelse i stad, att ifrågavarande, enligt mitt förmenande, orimliga och genom sina konsekvenser, isynnerhet för en del sjöstäder, högst vådliga lagtolkning för framtiden måtte, om möjligt, förekommas, så att

ingen, med eller utan fullmakt, må i något fall få utöfva rösträtt för mer än efter bevillningen för tio tusen riksdalers inkomst af kapital eller arbete, samt likaledes ej afgifva mer än högst hundra röster som ombud för rederi, rederier eller bolag o. s. v.

Stockholm den 27 Januari 1881.

F. T. Borg.

(Afskrift.)

Kongl. Maj:ts nådiga resolution uppå de besvär, handlanden C. J. Berger, telegrafkommissarien E. W. Fröman, lektorn A. Z. Collin m. fl. i underdånighet anført deröfver att,

sedan vid det inför magistraten i Helsingborg, å allmän rådstuga, den 5 December 1878 anställda val af stadsfullmäktige i stället för de sexton medlemmar, som vid årets slut voro i tur att afgå, omröstningen utfallit sålunda, att Öfverhofstallmästaren m. m. R. Tornerhjelm erhållit 8,289, Kontraktsposten H. A. Witt 8,197, Bankdirektören m. m. S. H. Hafström 7,745, Öfversten m. m. friherre G. Peyron 7,510, vice Konsuln C. Henckel 7,081, Lifmedikus m. m. J. Hafström 6,892, Stadsläkaren m. m. J. F. Netzler 6,838, Konsuln P. Olsson 6,393, Handelsgartnern N. P. Jensen, d. ä. 6,282, Provinsialläkaren m. m. J. Appelgren 6,231, Skeppsredaren Axel Pettersson 5,639, Häradshöfdingen m. m. C. J. Richert 5,381, Sjömanshusombudsmannen J. C. Hulthén 4,886, Kongl. Sekreteraren N. P. Nordin 4,651, Garfvaren J. A. Fogelberg 3,444 samt vice Konsuln m. m.

C. G. Stewénius 3,378 röster, hvarförutom afgifvits 2,990 röster å klaganden A. C. Löthman och 2,659 röster å Kronofogden m. m. O. Åberg samt ett lägre antal röster tillfallit åtskilliga andra personer och magistraten vid valets afslutande nästpåföljde dag förklarar förbemålde *sexton* personer, som erhållit största antalet röster, vara till stadsfullmäktige för fyra år, räknade från och med den 1 Januari 1879, valde, men klagandena, jemte åtskilliga andra medlemmar af Helsingborgs kommun, hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län yrkat att, med ifrågasvarande valförrättnings upphäfvande, nytt val måtte varda föranstaltadt, enär den felaktighet förelupit, att Sjömanshusombudsmannen J. C. Hulthén, Skeppsredaren Axel Pettersson och Handlanden C. A. Bauck, hvilka för sina personer i röstlängden voro upptagne, Hulthén till 32, Pettersson till 61 och Bauck till 25 röster, emot stadgandena i §§ 12 och 13 uti nådiga förordningen om kommunalstyrelse i stad af den 21 Mars 1862, dessutom tillåtits såsom hufvudredare medelst särskilda röstsedlar afgifva röster, Hulthén för 14 rederibolag med sammanlagdt 375 röster, Petterson för 7 rederier, tillsammans 290 röster, och Bauck för 2 rederier med tillhoppa 85 röster, hvilket förfaringssätt haft till följd, att bemålde personer vid valet förfogat öfver, Hulthén 407, Pettersson öfver 351 och Bauck öfver 110 röster, hvarförutom klagandena såsom en ytterligare felaktighet framhållit, att nyssbemålde Hulthén, Pettersson och Bauck icke varit försedde med fullmakter från vederbörande rederibolag;

samt, efter det magistraten uti infordradt utlåtande erinrat, bland annat, att den rösträtt, som tillkommer rederierna, bestämts genom röstlängden, hvilken i behörig ordning justerats, och att hvad mot valförrättningen anmärkts, i allt fall icke kunde på valets utgång inverka i vidsträcktare mån än hvad anginge de två med minsta röstetalet valde, eller Garfvaren Fogelberg och vice Konsuln Stewénius, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande genom utslag den 20 Februari 1879, enär hufvudredare i denna sin egenkap icke kunde anses berättigad att utan särskildt bemyndigande å allmän rådstuga föra rederiets talan och dess kommunala rösträtt utöfva, undanröjt öfverklagade valförrättningen, såvidt Fogelberg och Stewénius derigenom förklarats vara till stadsfullmäktige för Helsingborg utsedde, och anmodat magistraten derstädes att om nytt val till utseende af två stadsfullmäktige, för den afsedda tiden, i laga ordning föranstalta;

så och efter det Kongl. Maj:t, i anledning af anförda underdåniga besvär öfver detta utslag, genom resolution den 15 Augusti 1879 förklarar att, då hufvudredare måste anses vara berättigad att utan särskild

fullmakt jemväl i kommunala angelägenheter föra vederbörande rederis talan och utöfva dess rösträtt, men Kongl. Maj:ts Befallningshafvande med den motsatta åsigt, som derstädes gjort sig gällande, icke kommit att ingå i pröfning af hvad de hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande öfver i fråga varande valförrättning anförda besvär i öfrigt innehålla, Kongl. Maj:t funne skäligt att, med undanrödjande af det öfverklagade beslutet, visa ärendet åter till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som egde att detsamma ånyo till behandling företaga och dermed lagligen förfara, utan hinder af förra beslutet;

har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande till följd häraf den 30 September 1879 meddelat nytt utslag i målet och deruti sig utlåtut, att, emedan Kongl. Maj:t uti förberörda nådiga resolution förklarar hufvudredare vara berättigad att utan särskild fullmakt jemväl i kommunala angelägenheter föra vederbörande rederis talan och utöfva dess rösträtt samt hvad de hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande klagande i öfrigt anført icke förtjenade afseende, funne Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skäl icke hafva förekommit, ledande till ändring uti öfverklagade valet, hvilket alltså fastställdes;

i anledning af hvilka underdåniga besvär Kongl. Maj:ts Befallningshafvande med stadsfullmäktiges och magistratens i Helsingborg yttrande samt eget underdånigt utlåtande inkommit;

Gifven Stockholms Slott den 26 November 1880.

Kongl. Maj:t har i nåder låtit detta besvärs mål sig föredragas och finner icke skäl göra ändring i Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes öfverklagade utslag. Hvilket vederbörande till underdånig efterrättelse länder.

O S C A R.

Fredrik Hederstierna.

Vidimeras:

J. Blomberg. S. Andersson.
